

Ўзбекистон adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta 1956-yil 4-yanvardan chiga boshlagan

www.uzas.uz

2019-yil 25-yanvar №4 (4506)

НЕМИС ШОИРИ ВА МУТАФАККИРИГА ЭХТИРОМ

Бухоро шаҳридаги немис тили чуқурлаштирилиб ўқитиладиган 4-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабига немис мумтоз адабиётининг асосчиларидан бири, буок шоир, драматург ва санъатшунос Фридрих Шиллер номи берилди.

Манбаларда ёзишича, Заҳирiddин Муҳаммад Бобур ҳазратлари иккى ќўлида иккى сарбоз ѹигитни даст кўтариб, қалъа девори устига юғуриб чиқаркан. Лев Толстой нуроний ёшда ҳам жисмонан бақувват бўлсан, чалғида ўт ўрши, омоч билан ер ҳайдаш, ўтин ёриш каби ишларни кўпинча ўзи бажарсан... Бундан кўринадики, жисмонан тетик ва соглом ижодкорнинг ёзган асари ҳам кучли бўлади. "Сор танды соглом ақл", деб бежиз айтишмаган-да!

ИЖОДКОРЛАР БЕЛЛАШУВИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2018 йил 20 сентябрь куни Жисмоний тарбия ва спорт соҳасини ривожлантириш масалаларига багишланган йигилишда вазирлик, идора ва хўжалик бирлашмалари, йирик корхона ҳамда ташкилотлар раҳбарлари, иши ходимларнинг иш вакти давомида ишлаб чиқариш гимнастикаси билан шугулланishi учун барча шароитларни яратиши, шу жумладан, уларнинг оила аъзоларини ҳар хафта ишдан ташқари бўш вактларида жисмоний тарбия

ва спорта кенг жалб этиши, улар ўртасида турли оммавий спорт мусобақаларини ўтказиш лозимиги алоҳида қайд этилган эди.

Мазкур вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон єзувчилар уюшмаси томонидан жорий йилнинг 19 январь куни стол тенниси, шахмат ва шашка бўйича спорт мусобақалари ташкил этилди. Дастробаки мусобақа буюшма ва унинг мусасилигидаги нашрлар – "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси, "Шарқ юл-

дузи", "Жаҳон адабиёти" ва "Ёшлик" журнallari ходимлари голиблик учун беллашишди.

Ирина Потапова, шахмат таҳтаси узра кечадиган муҳорабаларни эса Ўзбекистон шахмат федерацияси Тошкент вилояти бўлими хакамлари Рисқиддин Эсонбоев ва Шоҳид Йўлдошев баҳолаб бордилар. Қатнашчilar

эгнида "Ўзувчилар уюшмаси" деб ёзилган оппок майка ва кепка. Булар барчasi "Иход" фондининг ушбу тадбирiga жиддий ётиборидан далолатди.

Ўз мухбиришим

Гужарат номи бизга нафакат таниши, балки қадрли. Чунки ҳалқимиз севиб томоша қиласидиган хинд фильмлари ҳархамонларининг аксарият донгали, ўзлағига содик, анжаналарини қадрлайдиган гужаратликлар. Бобурйлар салтанатига асос соглан шоҳ ва шоир Заҳирiddin Муҳаммад Бобурнинг "Бобурнома" асарида ҳам Гужарат бир неча бор тилга олинади. Жумладан, Хиндистон воеаларини хикоя килар экан, Гужаратни бошқараётган киши хакида Бобур шундай дейди: "Гужаратдаги Султон Музаффар эди. ...Шариятга каттиқ амал қиласидиган подшоҳ эди. Илмга толиблиги бор эди, ҳадис мутолаа қиласиди, ҳамиша Куръонни кўчиритиради..." ("Бобурнома"нинг ҳозирги ўзбек тилига тадбibi).

ҲАМКОРЛИК РИШТАЛАРИ

Мен ҳам юртдошларим қаторида мамлакатимиз Президенти Шавкат Мироновишин Ҳиндистоннинг Гужарат вилоятида бўлиб ўтган "Жўшқин Гужарат – 2019" ҳалқaro инвестиция саммитидаги шитирокини, 20 январь куни Германия Федератив Республикасига расмий ташрифида доир ахборотларни кatta қизиқиши билан кузатдим. Юртбошишимизнинг узок-яқин давлатларга ташрифи мамлакатимиз сиёсий, иқтисодий, маънавий ҳәётida кatta ўзгаришлар, янгиланишларда муҳим омили бўлаётгани сир эмас. Германия сафари давлатимиз раҳбарининг Европа Иттифоқи давлатларига иккича сафари. Албатта, Германида бўлиб ўтган расмий учрашувлар, келишувларнинг ўзи алоҳида бир мавзу. Қўйида биз Ҳиндистон сафари ҳақида сўз юритар эканмиз, бунинг ўзига хос сабаблари бор.

Муносабат

Гимис уфқи кенгаяётганидан мамнун бўлдим. Дарҳақиқат, хиндистонлик

ҳамкорлар билан Тошкент шаҳрида илпор ахборот технологиялари технопарки, Андижон вилоятида фармацевтика зонаси ташкил этилмоқда. Ҳиндистон Эксимбанки билан Ўзбекистонда ижтимоий муҳим лойиҳаларни молиялаштириш учун 200 миллион долларга тенг кредит линияси ахратиш бўйича келишувдаги ёришилди. Янги ўкув йилидан бошлаб мамлакатимизда Ҳиндистонданги етакчи олий ўкув юртлари – Амити ва Шардад университетлари ўзи ишени бошлайди. Хуллас, биргаликда амалга оширилиши назарда тутилаётган ҳар бир режа, келишув ортида минглаб иш ўринлари ташкил этилади, фарзандларимиз

нинг таълим олиш имкониятлари янада ортади. Ўзбекистонда фармацевтика саноатини ривожлантириш, арzon нарҳдаги дори-дармонлар ишлаб чиқаришга ёриши ҳам Гужарат саммити натижаларидан биридир. Айнанса, шоҳ Бобур түғилган ва улуғ Ақбар шоҳ аждодларининг ватани бўлмиш Андижонда Ўзбекистон-Ҳиндистон мингалларни кечинмаларини туйшибаробарида бу ажаб табиат ҳодисасини осонгина англаб олади ва беҳад завқланади.

Оразин ёпқач, кўзимдан сочилур ҳар лаҳза ёш, Бўйлаким пайдо бўлур юлдуз, нихон бўлгач күёш.

► 4

юртимизда Ўзбекистон-Ҳиндистон ўзбек фестивалини ўтказиш ҳақида тақлифи анжуман аҳли гулдурос қарсақлар билан маъқуллaginiда, ҳаёлimga яна Бобурнинг фамгин мисравлари келди:

Не ерда бўлсанг, эй гул,
андадур чун жони Бобурнинг,
Фариншта тараҳхум айллагилким,
андиконийдур...

Дарҳақиқат, ҳалқлар, миллатлар дўстлиги олтин ришталарки, бу ришталар билан боғланган дўстлик фикат хинд, ўзбек ҳалқи учунгина эмас, Марказий Осиё ҳалқлари учун тинчлик, тараққиёт, фаронсонлик омили бўлиб хизмат қиласиди.

Мунаввара УСМОНОВА

“МИР АЛИШЕР ЁНИДА”

Бошланиши биринчи саҳифада.

Маъшука юзини беркитгач, ошикнинг кўзлаидан ҳар лаҳзада сочилгаётган ёшларига, кўёб ботоб, осмон узра коронулик ўз сенини ёйя, пайдо бўлган юлдузларнинг ҳар тарафга потирлаб ёйлиб кетишига ўхшатидаёт. Бу ерда кўёш шаффофлик, нур, ёғду, меҳр ва илиқлини ўзида мухассас этган бадий тимсол, яъни маъшуқнинг юзи сифатида талкин этилоқда. Тилимизда “юзидан нур ёғилади”, “чекраси очиқ” каби алораларнинг тез-тез ишлатилиши ҳам бежиз эмас. Бу образнинг Эркин Воҳидов шеъларида қандай талкин этилганини кўйдаги мисралар мисолида кўрамиз.

Пард ичра офтобим,

Ёнида мен нурга зор,
Ташнаман, кирғоздадурман –
Бунда дарё бир қадам.

Шоир шеърин ўқиётган муҳлиснинг кўз ўнгидага оқаётган дарё, поёнсиз осмон узра күшнинг булуплар орасига беркиниши – ажойб табият манзарасини тиник чизиш барабарида мұхабbat нуриниң тафтидан бебарах, ишларни шундай чекрасига ахволини ҳам намоён этди. Шоирларнинг табият қонуниятлари асосида иоксак бадијат яратиб, инсон ҳолатини шундай поэтик образларда ифодалаб бериши чинакам топилма, маҳратдан далолатидир.

Юзинг висолига етсун дессанг кўнгулларни,
Сочингдин бощдин оёқ чин или шикан қылғи.

Айрилик изобидан қийналиб, маъшуқнага мұхаббати йўлида ранж чекаётган ошикнинг кўнгли афтодаҳол, хокисор. Маъшуқнанин висоли эса этишиб бўлмас даражада иоксак. Ошикнинг назидида маъшуқнинг “чин” – ўрм-ўрм, “шикан” – илгакли, занжирисмон ўрим сочи ошикни валига етказувчи бирюсатидир. Азал-азалдан соч гўзаликнинг бадијий тимсоли бўлиш билан бирга унинг акси, яъни бу гўзаликка гирифтор бўлган ошикнинг “кора кун”лари, ҳар тарафа тўғиб кетган, йигиб бўлмайдиган паришин ўйлари, маъмум бир вақтлардаги қийноги, изобларнинг рамзи сифатида ҳам талкин этилади. Эркин Воҳидов шеъларидаги лирик қаҳрамон, ошик ҳайрон, у маъшуқнинг мұхаббат домига қандай қилиб тушив қолди? Мустаҳкам, пишик қилиб ўрилган маъшуқа сочининг ҳар бир толаси гўё ошик жонини фатҳ этиши учун банд қилиб қўйилган. Наҳотки, бечора ошикнинг ширин жони арқондай чайр, занжирдай мустаҳ-

кам ўрим сочига эмас, унинг биргина толасига бўлганиб, тузоққа тушса. Бироқ ошик бундан ранж чекмайди, аксинча у бундан хурсанд.

Айт, бу сочинг толасиму,
Жон илим бир бандими,
Ёки сочинг толасига
Жон илим боғландими?

Куйидаги байтда лирик қаҳрамон садоқатини бегонанинг юзига қарамаслик, ўз ёрига ҳам бегона кўзининг назари тушмаслиги баёнида изҳор этди. Бадијитнинг Навоий қаламигина чизиши мүмкин бўлган жилва-жозиси беҳад ҳайратланлари. Ўзгалар хуснин тамошо айласам чиқун кўзим, Ўзга бир кўз ҳамки хуснингни тамошо айласа.

Эркин Воҳидовнинг мисраларидаги изҳори ишқ ҳам ҳайратланлари. Кизиги шундаки, бунда лирик қаҳрамон ўз ёрини бегона кўз, бегона назар тутугул, ҳатто ўз-ўзидан ҳам қизгонади. Ёнинг гўзал чекрасига ногоҳ кўпроқ тикилиб колган кўзининг бўллатидан ҳам кўнгли бозовталанади.

Сени ётлар тутугулатто –
Қиулурман рашк ўзимдан ҳам,
Узокроқ термулиб қолсан

Бўлурман гаш кўзимдан ҳам.

Гарчи шоирлар яшаган даврлар орасида беш асрдан кўпроқ вақт ўтган бўлса-да, уларни бирбира яқинлаشتирган, бир-бираға бўлгар турган шундай мустаҳкаман занжир борки, бу уларнинг поэтик маҳоратидир. Ўзинин Алишер Навоийнинг ёнида туришга ҳақли эмас деб хисоблаган бўлса-да, Эркин Воҳидов Навоий кезганд шеърият бўстонини саир эта олган, бу бўстонга ўзининг сара гулларини экиб, ундан чина кам гўззалик яратла олган шоир эди.

Истадим саир айламоқни

Мен газал бўстониди.

Кулмандиз, не бор сенга деб

Мир Алишер ёнида.

Биз фазал мулканинг султони ҳаэр Алишер Навоий билан хозиги замон ўзбек шеъриятининг атоқи вакили Эркин Воҳидовнинг поэтик образ яратишдаги маҳоратини бир-икки мисралар орқали талкин этишига ҳаракат қўлдик. Бу мавзу гоявий вазифаси ва кўлами жихатидан йирик имлий тадқиқотлар доирасида ўрганилайдиган долзарб мавзудир.

Гулбаҳор РАХИМОВА,
Филология фанлари номзоди

Самарқанд

2019-yil 25-yanvar № 4 (4506)

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

Аввалбошданоқ айтиб қўйган маъқул, биз “диалектика” атамасини фалсафий билишинг сукротча усули маъносиди. Хўш, Сукрот усулининг моҳияти нима ўзи – кўлламоқдамиз. Хўш, Сукрот усулининг моҳияти нима ўзи – келинг, бирров ёдга олиб ўтайлик. Маълумки, Сукрот (милоддан аввалги 470–399) антик юон фалсафасида туб буриши ясаған мутафаккүр ҳисобланади. Унгача бўлган барча файласувлар, одатда, табиатни билишига интилган бўлса, Сукрот эса, улардан фарқли ўлароқ, инсонни билишига интилган. Сукрот диалектикаси ҳам, аслида, инсонни билиши қуороли сифатида юзага келган.

// Бир шеър талқини //

гал “Ботиний овоз шишишиб туради”, деган мазмунда жавоб қайтарган. Замонавий истилоҳ билан айтганда, Сукротга интили – савқитабий аскотган.

Маълумки, Сукрот бирор сатр ҳам коғоз кораламаган, ўз фикрларини оғзаси баён этиши билангина кифояланган. Унинг сабаби шу бўлган эса, иккаки буриши ясаған шуғулланишига эса бир воқеа сабаб бўлган эди. Качон қара-

ШЕЪР ВА ДИАЛЕКТИКА

магн, бирор галва бошлаб юрадиган Хе-рефонт деган кимса бир куни Дельфадаги Аполлон ибодатхонасига киради-да, коҳин орқали маъбудга: “Бу дунёда Сукротдан кўра донороқ одам борми?” деб савол беради. Илоҳ эса бу саволга коҳин забони билан “Йўк, энг доно одам Сукрот”, деб жавоб кайтаради. Сукрот жуда художўй инсон эди, шунинг учун Аполлон факарост сўзлайди, деб катъй ишонарди. Бироқ ўзини ҳеч қаҷон доно деб хисобламаган-ку! Унда маъбуд “Сукрот – энг доно одам”, деганди нимани назарда тутид? Буни қандай қилиб аниқлаш мумкин? Сукрот обдон ўйлаб куйидаги хумосага келади: “Жумбокни ўзим билан бошқалар орасидаги фарқни аниқлаш орқалигина ечишини мумкин!” Бунинг учун эса турли-туман одамлар билан сұхбатлашиш, баҳлашиш такозо этиларди.

У кўпдан-кўп сұхбату баҳслар асносида, ниҳоят, Аполлон ишора этган ҳақиқатни топди. Бу ҳақиқат шунданд иборат эди: Ҳақиқат шундаки саволни беради. Сукрот жуда художўй инсон эди, шунинг учун Аполлон факарост сўзлайди, деб катъй ишонарди. Бироқ ўзини ҳеч қаҷон доно деб хисобламаган-ку! Унда маъбуд “Сукрот – энг доно одам”, деганди нимани назарда тутид? Буни қандай қилиб аниқлаш мумкин? Сукрот обдон ўйлаб куйидаги хумосага келади: “Жумбокни ўзим билан бошқалар орасидаги фарқни аниқлаш орқалигина ечишини мумкин!” Бунинг учун эса турли-туман одамлар билан сұхбатлашиш, баҳлашиш такозо этиларди.

Сукрот Афина фукаролари ва келгинди – муҳохирлар билан сұхбатларини “диалектика” деб атаган. Бу юнонча сўзлугатда мунозара санъати, мухокама юриши тафтиш деган маъноларни ифодалайди. Диалектика, фалсафий сукротча усули сифатида эса, баҳс асносида сұхбатдошнинг фикрларидаги зиддиятларни аниқлаш ва айни зиддиятларни бартараф этиш орқали унга ҳақиқатга етаклашни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Сукрот Афина фукаролари ва келгинди – муҳохирлар билан сұхбатларини “диалектика” деб атаган. Бу юнонча сўзлугатда мунозара санъати, мухокама юриши тафтиш деган маъноларни ифодалайди. Диалектика, фалсафий сукротча усули сифатида эса, баҳс асносида сұхбатдошнинг фикрларидаги зиддиятларни аниқлаш ва айни зиддиятларни бартараф этиш орқали унга ҳақиқатга етаклашни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Шу жойда сукротча диалектика мөхияти дайри фикрларга нұкта кўйсак-да, унинг фалсафага ёндош маънавий соҳалар, чуноччи, адабиёт, айниқса, шеъриягта кўчиши масаласига диккатни каратас-сан.

Маълумки, адабиётшунослик лугатларида фалсафа ва шеъриятнинг ўзаро синтезлашудидан юзага келган жаңр фалсафадан юзага келган жаңр фалсафий шеърият (ёки лирика) деб номлашади. Бундай шеърият, одатда, яшаш мазмуни ёхуд адабий саволлар устидаги хассосона фикрлашидаги зиддиятларни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Шу жойда сукротча диалектика мөхияти дайри фикрларга нұкта кўйсак-да, унинг фалсафага ёндош маънавий соҳалар, чуноччи, адабиёт, айниқса, шеъриягта кўчиши масаласига диккатни каратас-сан.

Сукрот Афина фукаролари ва келгинди – муҳохирлар билан сұхбатларини “диалектика” деб атаган. Бу юнонча сўзлугатда мунозара санъати, мухокама юриши тафтиш деган маъноларни ифодалайди. Диалектика, фалсафий сукротча усули сифатида эса, баҳс асносида сұхбатдошнинг фикрларидаги зиддиятларни аниқлаш ва айни зиддиятларни бартараф этиш орқали унга ҳақиқатга етаклашни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Шу жойда сукротча диалектика мөхияти дайри фикрларга нұкта кўйсак-да, унинг фалсафага ёндош маънавий соҳалар, чуноччи, адабиёт, айниқса, шеъриягта кўчиши масаласига диккатни каратас-сан.

Сукрот Афина фукаролари ва келгинди – муҳохирлар билан сұхбатларини “диалектика” деб атаган. Бу юнонча сўзлугатда мунозара санъати, мухокама юриши тафтиш деган маъноларни ифодалайди. Диалектика, фалсафий сукротча усули сифатида эса, баҳс асносида сұхбатдошнинг фикрларидаги зиддиятларни аниқлаш ва айни зиддиятларни бартараф этиш орқали унга ҳақиқатга етаклашни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Шу жойда сукротча диалектика мөхияти дайри фикрларга нұкта кўйсак-да, унинг фалсафага ёндош маънавий соҳалар, чуноччи, адабиёт, айниқса, шеъриягта кўчиши масаласига диккатни каратас-сан.

Сукрот Афина фукаролари ва келгинди – муҳохирлар билан сұхбатларини “диалектика” деб атаган. Бу юнонча сўзлугатда мунозара санъати, мухокама юриши тафтиш деган маъноларни ифодалайди. Диалектика, фалсафий сукротча усули сифатида эса, баҳс асносида сұхбатдошнинг фикрларидаги зиддиятларни аниқлаш ва айни зиддиятларни бартараф этиш орқали унга ҳақиқатга етаклашни аниқлашади. Шунни тақидлаша зоҳири, бу борада ҳам Сукрот ўзига тұхтапа ғулларда ғулларни салады. Масалан, ўзининг салафларни бўлмиш соғистилар ўзини билим соҳиблари беҳисоблаб, бошқалар билимни биздан доноролигим шу биргина тафовутда, холос!

Шу жойда сукротча диалектика мөхияти дайри фикрларга нұкта кўйсак-да, унинг фалсафага ёндош маънавий соҳалар, чуноччи, адабиёт, айниқса, шеъриягта кўчиши масаласига диккатни каратас-сан.

Сукрот Афина фукарол

Таниқли ижодкор, Ўзбекистон Республикаси санъати арбоби Ортиқали ҚОЗОҚОВ билан сұхбат.

— Бугунги кунда театр, мусика, кино ва бошқа санъат турларидан фарқли ўларок, тасвирий санъатнинг муҳлислари нисбатан кам. Бунинг сабаби нимада деб ўйлайсиз? Одамлардан «Кайси

бор қаратсақ, олий таълимда ижодий учрашувлар ва маҳорат дарсларини ташкил этсак, талабаларнинг тасвирий санъатни тушунишига ёрдам берган бўламиз. Тўғри, бизда бу борада тарғибот ишларидан

нинг кўргазмаси ташкил килинган бўлса, муҳлислар компььютерда уҳада барча маълумотлар билан танишиш имконига эга бўлиши жуда мухим. Ҳар бир музей ҳақида тўлик маълумотлар жойланган диск ё каталогларни чet элдан келаётган сайёхчарнинг кўлига бепул тақдим этилса, уларнинг кизиқиши кескин ортади.

Голландияга борган сайёх аэропортдан тушиши биланоқ унга мам-

Учрашув //

музейлар ва меҳмононалар ҳамкорлигини йўлга кўйиш керак. Меҳмононаларга ташкил қилинаётган кўргазмалар ҳақида букиетлар тайёрлаб етказиш, шундай маълумотларни доимий алмашиб турини ҳам сайёхларни жалб этишига хисса кўшади. Бу билан нафакат санъат соҳасини тарғиб килинган, балки уларнинг Ўзбекистон ҳақидаги тасаввурини боййтган бўламиз.

— Балки юртимизнинг турли худудларидаги ҳам Бадий академиянинг санъат галереяларини, кўчма кўргазмаларни мунтазам ташкил килиш керакди?

— Тўғри таклиф айтдингиз. Бизнинг санъат галереяларимиз, кўргазма залларимизнинг кўпі пойтахтда жойлашган, «Ўзбекистон Республикасида миллий маданияти яна-да ривоҷлантириш концепцияси» да бу масалага ҳам эътибор қаратилган. Яъни ҳақимизнинг жаётига тасвирий санъатни кенг миқёсда олиб кириш йўйидаги зарур чора-тадбирлар белгилаб берилган. Юртимиздаги иктидорли ёшларни излаб то-пиш, уларни кўллаб-куватлаш, мунтазам ташкил иктидорли учрашувлар ташкил килиш, «Ватан менинг нигоҳимда» номли расмлар танловини ўтказиш каби тадбирлар, шубҳасиз, яхши самаралар беради.

— Рассом деганда кўпчилик пойтахтдаги сайлгоҳда расм чи-зib ўтирадиган мусаввирларни тушунади. Айтинг-чи, ўша асарларнинг тасвирий санъатга кайда даражада алоқаси бор?

— Дунёнинг деярли барча мамлакатида шунданд сайлгоҳлар — «Брод-вей»лар маъжуд. Масалан, Парижда «Монмартр» номли манзили, яхши вакт ишларни музейларимиз фоалиятини юксалитириши нияти кирада экан-миз, ривоҷланган мамлакатдаги шундак масканлар фоалиятини яна-да ривоҷлантириш концепциясида ишларни ўтилади, ижодий учрашувлар ташкил этилган.

— «Ўзбекистон Республикасида миллий маданияти яна-да ривоҷлантириш концепцияси» тас-дикланганидан хабарнинг бор.

— Концепцияни санъат ва маданият соҳасидаги бир катор камми-ликлар кўрсатиб ўтилган. Жумла-дан, миллий маданияти кенг тарғиб килиш масаласи ҳам.

Хўш, санъат галереяларимизга, музейларимизга юртдошлари-миз, сейхлар қайда даражада ҳолати килингит?

— Айнан шу концепцияда музейлар фоалиятига алоҳида тўхтабиб ўтилган. Ўйлайманки, одамларни музейларга жалб килишини ўйларидан бирни музейларнинг моддий-техник базаси-ни ривоҷлантириши билан боғлиқ. Бу-гун музейларимизга замонавий техно-логияларни олиб кириши жадаллаштириши лозим. Масалан, бирор рассом-

узилишлар юзага келганди. Рассомлар устахоналаридан чиқмай ижод килишиди. Бугунги кунда Бадий академия рассомлари, Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти ўтиувчилари мактаб ва коллежларда маҳорат дарсларини ўтиб, ижодий учрашувлар ташкил этилган.

— «Ўзбекистон Республикасида миллий маданияти яна-да ривоҷлантириш концепцияси» тас-дикланганидан хабарнинг бор. Концепцияни санъат ва маданият соҳасидаги бир катор камми-ликлар кўрсатиб ўтилган. Жумла-дан, миллий маданияти кенг тарғиб килиш масаласи ҳам. Сана-т галереяларимизга юртдошлари-миз, сейхлар қайда даражада ҳолати килингит?

— Айнан шу концепцияда музейлар фоалиятига алоҳида тўхтабиб ўтилган. Ўйлайманки, одамларни музейларга жалб килишини ўйларидан бирни музейларнинг моддий-техник базаси-ни ривоҷлантириши билан боғлиқ. Бу-гун музейларимизга замонавий техно-логияларни олиб кириши жадаллаштириши лозим. Масалан, бирор рассом-

лакатнинг энг машҳур еттита музей ҳақида тўлик маълумот жамланган каталогни беришади. Унда музейларнинг манзили, яхши вакт ишларни ва нарихигача ёэлган. Биз галереялар ва музейларимиз фоалиятини юксалитириши нияти кирада экан-миз, ривоҷланган мамлакатдаги шундак масканлар фоалиятини яна-да ривоҷлантириш концепциясида ишларни ўтилади.

— «Ўзбекистон Республикасида миллий маданияти яна-да ривоҷлантириш концепцияси» тас-дикланганидан хабарнинг бор. Концепцияни санъат ва маданият соҳасидаги бир катор камми-ликлар кўрсатиб ўтилган. Жумла-дан, миллий маданияти кенг тарғиб килиш масаласи ҳам.

Хўш, санъат галереяларимизга, музейларимизга юртдошлари-миз, сейхлар қайда даражада ҳолати килингит?

— Айнан шу концепцияда музейлар фоалиятига алоҳида тўхтабиб ўтилган. Ўйлайманки, одамларни музейларга жалб килишини ўйларидан бирни музейларнинг моддий-техник базаси-ни ривоҷлантириши билан боғлиқ. Бу-гун музейларимизга замонавий техно-логияларни олиб кириши жадаллаштириши лозим. Масалан, бирор рассом-

— Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона-да турниши истайсиз? Биздаги шундай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қаेरга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар вазифалардан бирни тарғиб килирдиган. Кандай мемонхона бор, Токио миллий музейига беш юз метр. Музейда мана бундай ноёб экспонатлар мав-жуд". Ноҳандан чикмай қае-

ринга боришини белгилайман, чунки кўлимда керакли маълумотлар бор.

Рассомлар, санъатшunosлар олдида турган энг долзар ваз

“Ўзбеккино” Миллӣ агентлиги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 августдаги “Миллӣ кинематографияни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ти ПҚ-3176-сон қарори хамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 июннаги “Миллӣ киноиндустрияни ривожлантириш бўйича юртимча чора-тадбирлар тўғрисида”ти қарори ижроси юзасидан 2019 йилда 20 та бадий, 50 қисмли ҳужжатли, 30 та мультиплексион, 10 соатли қисса метражли ва юмористик кинохурнал ишлаб чиқариши режалаштирган. Ушбу режа бўйича Агентлик иктисодиёт, сиёсат, маданият, санъат, фан, таълим хамда ижтимоий ҳәётнинг бошқа соҳаларида амалга оширилаётган янгиланишлар, шунингдек, ахолининг реал эҳтиёжидан келиб чиқсан ҳолда давлат ижтимоий гранти асосида миллӣ фильмлар ишлаб чиқариш учун устувор мавзуудар рўйхатини эълон қилади.

№	Бадий, бадий-публицистик фильмлар учун	
	Устувор мавзуулар	
1	Милоддан аввалин V асрда яшаган миллӣ қаҳрамон Широкин Форс империясининг подшохи Доро бошчилигига она юртимча бостириб келин бошкунчинларни ҳалосатта отказган қаҳрамонлиги ҳакида.	
2	Ислом оламида Куръони каримдан кейин ёнг мубътар манба хисобланган саҳифасидан тўпламини тутган буюк ватандoshimiz Имом Абу Имоми Муҳаммад Бухорий (810 – 870)нинг илмий ёйлида чексан машаккатлари, ёшларга нобрат бўладиган ҳаёт ўйли, илмий-диний мероси, улуг аломмондан юбдилини асосида ҳакида.	
3	Буюк саркарда ва фотих жаҳонгир, Темурлардаг давлатининг асосчиси Соҳибкорон Амир Темур (1336-1405)нинг ҳаёт ўйли, халқни мубъл истиблодидан озод қилинг ўйлидаги фидойиликлари, шахсияти ва қаҳрамонликлари ҳакида	
4	Хиндиондан буюк салтанатта асос соган темурлийозда шоҳ ва широр Захирiddин Муҳаммад Бобур (1483-1530)нинг биографик асари – “Боубурнома” хамда ўзбек ва жаҳон ёзувчи-ларининг у ҳаёда ёлан бадий асарлари ҳамда бошқа тарихий манబалар асосида яратилиши мўжжалланган фильм	
5	Алишер Навоининг “Ҳайрат ул-абор” достонида келтирилган хикоялар хамда шонирнинг ҳаётига оид биографик мавъумотлар асосида бадий-публицистик фильм	
6	Ўзбек мумтоз адабиётининг атоқли, халқ орасида “Бобо Машраб”, “Девонаи Машраб” номи билан шуҳр тонгиган, айлифсиз дарвеш шаҳир “Боҳоримон Машраб (1657-1711)нинг асарларига сабаб бўлган ҳаёт ўйли ва маслагати ҳакида	
7	Таваллудининг 140 йиллиги нишонланадиган мартинфиатларвир шоҳ Сокирконо Холмуҳаммад ўғли Фурқат (1859-1909)нинг Ватандан айро туғшаган йилларидаги фожиаларга тўла ва айни замда ибрати кисмати, шунингдек, Кўкон адабий музихтинин бошқа наимонидалари (Мукими, Завий, Дишоди Барно ва бошқалар) ҳакида	
8	Асарлари асосида сурратта олинган бадий фильмлар ўзбек киноининг олтин фондидан жой олган Абдулла Қолирип (125 йиллигин муносабатдан билан буюк адабиётининг фоилийлар ва ибрагларга тўла ҳаётни ҳакида	
9	XX аср ўзбек маданий ҳаётида чуқур из колдирган ёзувчи ва шоҳир, академик Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбекининг шахсияти, ҳаёт ўйли ҳамда биринчи ўзбек кимият олмаси Зарифа Саидносировага бўлган помук хиббати ҳакида	
10	Коракалпок ҳаёти – “Қырық қызы” (Кирқ қызы) достонининг асосий қаҳрамони, саркарда Гулойим кирқ қызы ва ҳаља ёлан биргаликда Эрон подиохи Нодироҳоҳ ҳамда қалмоҳоҳи Суртойга карши жанг килиб, мардлик ва қаҳрамонлик наунасасини кўрсатгани ҳакида	
11	Ўқитувчининг жамиятдаги ўрни, машаккатли меҳнати, унинг обруй-эътиборини юксалтиришга каратиган бадий фильм	
12	Халқаро мусобакаларда Ўзбекистон байргонин баланд кўтариб, юксак мэрраларга эришаётган спортичларимизнинг матонати ва ибратга сазовор хислатлари ҳакида	
13	Жамият ривожига ҳамиша тўсик билан иллат – пораҳурлик ҳамда унинг салбий оқибатларини ни юносилини ёзувчи фильм	
14	Хукуқ-тартибот, хавфисизлик ва адлия органлари ходимларининг кучли фуқаролик жамияти ва демократик хукукий давлат курнишда кунинг устурувонини таъминлаш ўйлидаги фоилиятини ёритувчи фильм	
15	Ўзбек онласидаги ўзига хос қадриятлар, ота-оналар ва фарзандлар ўртасидаги мұммомлар, ёш онлаларда тез-тез учраб турадиган келишимчилликларининг сабаб ва оқибатлари тўғрисида хикоя кибутини фильм	
16	Ўзбекистондаги турли миллат ва эллатларнинг ўзаро турувлидаги яшаттган вакилларининг ҳаётни ва фоилияти, кўпмиллатни мухитда ти масаласи, она тилига муносабат, тил ва жамиятни каби масалалар ҳакида	
17	Ўзбек санъати ва маданиятининг ривожига ҳамда олмага танилиши учун ўз умрингни багишлаган маданият ва санъат ходимларини ҳакида	
18	Кишилк хўжалиги соҳасида меҳнат килиб, ахолининг фаровонлигига муносиб хисса кўшиб келлаётган фармер замондошларимизни ҳакида	
19	Ишизлик оқибатида бошқа юртларга иш килириб борган юртдошларимизниң ачич қисмати ҳакида	
20	Лавозимидан ноҳак бўшатилган амалдорнинг жамиятда ўз ўрнини кайта тикилаши ўйлидаги мажоролар ҳакида	
21	Мамлакатимизнинг электр энергиси мустакиллигига эришиши ўйлида курилаётган ГЭСлар бўнёкорларни ҳакида	
22	Болалар ва ўспириларнинг жўшкини ва беугор болаларни ёритиб берувчи бадий фильм	
23	Эл соглиги ўйлида фидойиличарга хизмат килаётган тиббийт ҳодимларни ҳамда уларнинг покномига дег тушираётган айрим номуносини кимсалар ҳакида	
24	Миллӣ кураш паҳлавонлари, кураш фалсафасининг моҳизинин очиб берувчи бадий фильм	
25	Ватанимиз химоясидан кечако кундуз кўксини калкон килиб турган ҳарбийларнинг ҳаётни хадида	
26	Республикамизни катта курилиш майдонига айлантирган бунёдкор курувчиларнинг ҳаётни хадида	
27	Халқаро ҳамкорлик доирасида туризм салоҳитини юксалтириш учун чет эл киноижодкорлари билан биргаликда бадий фильм яратни	

№	Хужжатли фильмлар учун	
	Фильм номи	Кискача мазмуни
1.	“Тиббиётдаги ислоҳотлар”	Мамлакатимизда зоҳолига тиббий хизмат кўрсатни сифатини ошириш масаласини диккат кмаризада турган энг долзарб вазифалардан хисобланади. Фильмда бутунга кунда ахолига кўрсатилбетан бинрини тиббий ёрдам да соҳадига ислоҳотлар ҳакида сўз боради.
2.	“Орол – лардин менин”	Ушбу фильм Орол денгизи мингтасидаги бутуни ахолига унинг экологик зарарини камайтириш бўйича бўйича килинади. Орол ҳалокатининг жаҳон ҳаммажити томонидан ўрганиши, БМГ миқебидан белgilanahastan тадбирлар хусусида сўз боради.
3.	“Юксак овозли баҳши”	Коракалпогистонлик машҳур баҳши Амет Тарийховнинг ҳаётни ва икоди орқали фильмда ўзбек халқаро ҳаётни килинади.
4.	“Кўхна Холос”	Сирдарё вилоятида жойлашган “Кўхна Холос” худудининг туризм шахсиятини юзини таъсизлаштиришадиги ҳаётни килинади.
5.	“Бахтиёр Назаров”	Ўзбекистон Республикаси Санъат арбоби, Ўзбекистон Бадий академиясининг аъзоси, кино ва театр рассоми Назаров Бахтиёр Муҳаммаджоновичини ҳаётни ва фоилиятини ҳаёда сўз боради.
6.	“Самарқанд – Шарқ цивилизация гавҳари”	Самарқанд азал-азалдан Шарқ гавҳари сифатida бутун дунёга машҳур шахдариди. Фильмда шахдарин айнан Шарқ цивилизациясидаги ўрни ҳаёда хикоя килинади.
7.	“Эркин иктисодий зоналар”	Бутунига кунда юртимин ҳар бир худуди Президентимиз ташаббуси билан кўлпаб Эркин иктисодий зоналар ташкини этилмоқда. Бу эса ўнабиди мамлакатимиз иктисодиётинин янада ривожлантиришга, ахолига кўлпаб иш ўрнининнага кратилинига замин бўлмоқда. Фильм ЭЗЛарнинг мамлакатимиз иктисодиётидаги аҳамияти ҳакида.
8.	“Темир ўйлар”	Ўзбекистон темир ўйларни мамлакатимиз иктисодиётининг кономики бўлбі, сўнти йилларда соҳада жуда катта ўзгаришилар, янги-янги лойхалар амалга оширилмоқда.
9.	“Ўзбекистон Қаҳрамони” руҳни остида фильм	Ўзбекистон Қаҳрамони унвони билан мукофотланган Республика иктисодиётиниң маркази директори Равшанбек Курбонов ҳаётни ва фоилиятини ҳаёда хикоя килинади.
10.	“2-жакон урушида фашим устидан қозонилган галабага Ўзбекистон ҳалқининг кўшигани хиссаси”	Ўзбекистон ҳалқининг 2-жакон урушида фашим устидан қозонилган галабага ўзбекистонлик иктисодиётининг кономики бўлбі, сўнти йилларда соҳада жуда катта ўзгаришилар, янги-янги лойхалар амалга оширилмоқда.
11.	“Оила”	Онланинг жамиятда тинчлик ва баркарорликни саклаш, ёш авлодни Ватанга мухаббат, манъавий-ахлоқий қадриятларни таъсизлаштиришадиги ҳаётни килинади.
12.	“Маърифат-парварлар”	Буҳоролик маърифатпарвир Мусо Саиджононинг тақдирли ва фоилиятини ҳаёда ходимларни килинади.
13.	“Муҳофаза”	Ёшларни ёт гояларга карши тарбиялашга багишланадиган, хавфисизлик хизмати ходимларининг фоилиятини донор фильм.
14.	“Кардан кўшинилар”	Ушбу фильмда ўзбек ҳалқининг кардан кўшиниларни бўлган киргиз, козоқ, тохик, туркман ва бошқа ҳаљалар билан ўзаро дўстона муносабатларни мусобабида сўз боради.
15.	“Имрар Мансуров”	Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданиятни ходими, рангтасвири расоми Имрар Идрисови Мансуров ҳаётни ва ижодий кириларни ҳаёда сўз боради.
16.	“Ҳадис Имранинг сунноти”	Бу юнисиши ўзбек оғизини юртимин ҳар бир ҳадиси оғизим юртимини ҳаёда ходимларни килинади.
17.	“Экстремизм ва терроризмга карши кураши”	Ёшларни маънавий-ахлоқий ва жисмоний барқамол этиб тарбиялашадига узарга таълим-тарбияни барқатлаштиришадиги ҳаётни килинади.
18.	“Яссавий ва Сузук ота”	Яссавия тарикатининг асосчиси Жоҳа Ахмад Яссавий ҳазратларининг сунноти юртимини ҳаёда ходимларни килинади.

№	“Комил инсон” руҳни	
	Мактабчагча таълим”	Мамлакатимизда мактабчагча таълим тизимида жиддий ислоҳотлар олиғи бориляётган, хусусан, алоҳида мустакил вазирlik ташкини этилрилади.
19.	“Ал-Фарғоний”	Ўзбек асрларда яшаган Марказий осиёлик олимлар орасида булож астроном, математик ва географ ал-Фарғоний саломлики ўрин етгалиди. Олимининг тўлук ислими Абу Аббос Ахмад ибн Муҳаммад ибн Кашир ибн Фарғонийн номи Хоразмий каби бутун Шарқ ва Гарбда машҳурлар. Фильм ўрта асрда табиий-илмий билимларни ривожига улан хисса кўшган олимнинг хадида ва фаолияти ҳакида.
20.	“Хоразм ишъоддодлари”	Ўзбекистон Миллӣ университетининг математика факультети талабаси, Ҳоразм фарзанди Ҳакимий Этамберганов ишъоддодли йигитларимиздан. У каторасига уч йил – 2014, 2015, 2016 йилларда математик бўйича маддиятларда бўлиб ўтган халқаро фан олимниадаларида олтин медалини кўлга киритади. Бундай ёшлар тимсолида юнусида ўзбекий бобомизнинг ҳақиқий набирларидан кўрамиз. Шудай билимли, барқамол, Ватанга салодати фарзандларимиз канақ кўпайса, Ўзбекистонин келажаги шунчалик буюк билимларни ривожига улан хисса кўшган олимнинг хадида.
21.	“Хоразм ишъоддодлари”	Ўзбекистон Миллӣ университетининг математика факультети талабаси, Ҳоразм фарзанди Ҳакимий Этамберганов ишъоддодли йигитларимиздан. У каторасига уч йил – 2014, 2015, 2016 й